

Naturalisatie van Goerdemann, Heinrich Josef
en 23 anderen

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Heinrich Josef Goerdemann en 23 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De verzoekers, genoemd in de artikelen 1 en 2, bezitten de Duitse nationaliteit en zijn allen gehuwd. Om de redenen vermeld in de memorie van toelichting op het ontwerp van wet tot naturalisatie van Franz Blasl en 29 anderen (1956—1957—4434), worden hun vrouwen — in artikel 3 — afzonderlijk voor kosteloze naturalisatie voorgedragen.

De verzoeker Heinrich Josef Goerdemann, genoemd in artikel 1, onder 1, werd in 1908 te Steele (Duitsland) geboren. Met uitzondering van de periode van oktober 1947 tot januari 1948, gedurende welke hij in zijn geboorteland verbleef, is hij sedert 1926 in ons land woonachtig. Verzoeker is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw; hij is in onze samenleving opgenomen. Tijdens de bezetting deed hij gedwongen dienst bij de zgn. Schutzgruppe. In september 1944 dook hij onder. Als mijnwerker voorziet verzoeker in het onderhoud van zich en zijn gezin.

Walter Hans Ferdinand Gradenwitz, de verzoeker genoemd in artikel 1, onder 2, werd in 1898 te Wiesbaden (Duitsland) geboren en is sedert 1937 in ons land gevestigd. Hij kan als ingeburgerd worden beschouwd. Verzoeker is voorganger bij het kerkgenootschap „De Christengemeenschap”.

De verzoeker Friedrich Wilhelm Franz Ohnesorge, genoemd in artikel 1, onder 3, werd in 1904 te Coritten (Duitsland) geboren en is sedert 1925 onafgebroken in ons land gevestigd. Mede door zijn huwelijk met een van origine Nederlandse vrouw is hij zich Nederlander gaan voelen. Verzoeker is ten gevolge van een reumatische aandoening blijvend invalide; hij geniet ondersteuning.

In artikel 2 wordt voorgedragen Theodor Heinz Sonneborn. Deze werd in 1927 te Elberfeld (Duitsland) geboren en woont sedert 1939 in Nederland. Toen verzoeker in oktober 1944 werd opgeroepen in Duitse militaire dienst, dook hij onder. Hij werd actief lid van de K.P. te Spanbroek; na de bevrijding deed hij dienst bij de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten en bij de Gezagstroepen. Adressant is in geest en leven Nederlander. Zijn echtgenote is Nederlandse van geboorte. Als chauffeur voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen. De ondergetekende meent, dat verzoeker op grond van zijn aandeel in het verzet en zijn verrichte militaire dienst voor kosteloze naturalisatie in aanmerking kan worden gebracht.

De Duitse verzoekster Dorothea Eva Charlotte Behrends, weduwe van Rolf Günther Sabatzky, wordt voorgedragen in artikel 4, onder 1. Zij werd in 1909 te Deutsch-Wilmersdorf (Duitsland) geboren en woont sedert 1934 hier te lande. Verzoekster heeft zich aangepast aan de Nederlandse leefwijze. Op grond van haar Joodse afstamming verbleef zij van 1943 tot 1945 in Duitse concentratiekampen. Adressante geniet een weduwenrente.

De Poolse verzoeker Stefan Kowalski, genoemd in artikel 4, onder 2, werd in 1914 te Gerthe (Duitsland) geboren en ver-

blijft sedert 1928 in ons land. Mede door zijn langdurig verblijf hier te lande wordt hij door zijn omgeving volkomen aanvaard. Verzoekers echtgenote is Nederlandse van origine. Als mijnwerker verdient adressant het brood voor zich en de zijnen.

Gerhard Hans Lindlau, de Duitse verzoeker genoemd in artikel 4, onder 3, werd in 1935 te Düsseldorf (Duitsland) geboren. In februari 1941 werd hij opgenomen in het gezin van zijn te Amsterdam wonende Nederlandse grootouders, in welk gezin hij met een onderbreking van december 1941 tot november 1943 sindsdien heeft verbleven. Verzoeker voelt zich Nederlander. Als verwarmingsmonteur heeft hij voldoende inkomsten.

De verzoeker Wilhelmus Cornelius Franciscus Mommers, genoemd in artikel 4, onder 4, is Nederlander van geboorte. In 1929 werd hij als onderwijzer door de congregatie, waartoe hij behoort, uitgezonden naar het voormalige Nederlands-Indië, waar hij behoudens Europees verlof, tot oktober 1958 heeft gewoond. Teneinde zijn werkzaamheden te kunnen blijven verrichten, opteerde verzoeker in december 1951 voor de Indonesische nationaliteit. Nu hij in ons land is teruggekeerd zou hij gaarne in zijn oorspronkelijke nationaliteit worden hersteld. Verzoeker geniet pensioen.

In artikel 4, onder 5, wordt voorgedragen de Deense verzoeker Eiler Walthar Arlbjerg Pedersen. Hij werd in 1927 te Kopenhagen (Denemarken) geboren en is sedert 1954 in ons land gevestigd. Verzoeker is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw; hij kan als ingeburgerd worden beschouwd. Als bedieningsvakman verdient hij het brood voor zich en zijn echtgenote.

Moritz Schnelling, de verzoeker genoemd in artikel 4, onder 6, werd in 1890 te Hannover (Duitsland) geboren. Bij de wet van 22 december 1922, *Sib.* 686 werd hij genaturaliseerd tot Nederlander. In januari 1940 vertrok hij via Engeland naar de Verenigde Staten, waar hij in 1950 de Amerikaanse nationaliteit verkreeg. Verzoeker is thans te Londen woonachtig en stelt er prijs op weer in zijn Nederlanderschap te worden hersteld. Als fabrikant heeft hij ruime inkomsten. Adressant heeft ermede ingestemd, dat zijn echtgenote niet in de naturalisatie zal zijn begrepen. Laatste bedoelde is in de Verenigde Staten van Amerika blijven wonen en begeert het Nederlanderschap niet.

De staatloze verzoeker Alfred Wladimir Iljits Weiss, genoemd in artikel 4, onder 7, werd in 1927 te As (Tsjecho-Slowakije) geboren en woont van jongsaf in ons land. Hij onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Verzoeker is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Als monteur voorziet adressant in het onderhoud van zich en zijn echtgenote.

De in artikel 5 voorgedragenen worden voor kosteloze naturalisatie in aanmerking gebracht; de verzoekers genoemd onder 2, 3, 4, 5, 7 en 8, omdat zij ten gevolge van de gewijzigde staatkundige verhoudingen in Indonesië de Nederlandse nationaliteit buiten hun wil hebben verloren; de overige om hierna te noemen redenen.

De Duitse verzoeker Jan Bekaam, genoemd in artikel 5, onder 1, werd in 1926 te Zwolle geboren en heeft daar steeds

¹⁾ Zijn met de overige bij deze memorie van toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

gewoond. Hij voelt zich Nederlander. Begin 1944 werd verzoeker door de bezetter opgeroepen voor het verrichten van bewakingsdiensten bij de zgn. Schutzgruppe. Adressant die reeds deel uit maakte van de ondergrondse beweging heeft zich in overleg met de leiding van zijn verzetsgroep hieraan niet onttrokken. Onder dekking van zijn Duitse uniform nam hij deel aan overvallen, vervoerde wapens voor de illegaliteit en verrichtte koeriersdiensten. Toen hij in oktober 1944 daadwerkelijk in het Duitse leger zou worden ingelijfd, dook hij onder. De ondergetekende meent dat verzoekers houding gedurende de oorlogsjaren alleszins het verlenen van de gunst van kosteloze naturalisatie rechtvaardigt. Als bontwerker heeft adressant genoegzame inkomsten.

De verzoeker bekend als Parman Kartodikromo wordt voorgedragen in artikel 5, onder 2. Hij werd in 1938 te Bendo-hardjo (Indonesië) geboren en verblijft sedert 1951 in ons land. Verzoeker werd opgevoed in het gezin van zijn tante, die gehuwd is geweest met een Nederlands K.N.I.L.-militair. Als elektricien voorziet hij in zijn onderhoud. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om verzoeker de geslachtsnaam „Koster” te verlenen en hem bovendien de voornaam „Jan” toe te kennen.

De verzoeker bekend als Daniel Matthias Kaijadoe, genoemd in artikel 5, onder 3, werd in 1926 op Ambon (Indonesië) geboren en is sedert 1946 in Nederland woonachtig. Verzoeker voltooide hier zijn opleiding. Als werktuigbouwkundig tekenaar heeft hij voldoende inkomsten. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om adressant de namen, waaronder hij bekend staat, bij de wet te verlenen.

De verzoeker bekend als Moedibjo, genoemd in artikel 5, onder 4, werd in 1912 te Kediri (Indonesië) geboren. Hij verblijft sedert 1930 in ons land. Als chef-de-rang voorziet hij in zijn onderhoud. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om verzoeker de geslachtsnaam „Moedibjo” te verlenen en hem de voornaam „Robin” toe te kennen.

In artikel 5, onder 5, wordt voorgedragen Arie Braun Soedjaks. Deze verzoeker werd in 1896 te Soerabaja (Indonesië) geboren en is sedert 1918 in ons land gevestigd. Hij is gehuwd met een van oorsprong Nederlandse vrouw. Als hulparbeider bij een drukkerij verdient hij het brood voor zich en zijn echtgenote.

De Belgische verzoeker Jean Mathieu Hubert Theijbers, genoemd in artikel 5, onder 6, werd in 1905 te Venlo geboren en heeft daar steeds gewoond. Hij is als Nederlander opgegroeid. Zijn kinderen bezitten het Nederlandschap door geboorte. Verzoeker is werkzaam op een werkplaats voor aangepaste arbeid, bovendien geniet hij invaliditeitsrente. Aangezien hij tot voor kort in de administratie als Nederlander te boek heeft ge-

staan wordt het billijk geacht hem voor kosteloze naturalisatie voor te dragen.

De verzoeker Hock Bin Tjan, genoemd in artikel 5, onder 7, werd in 1918 te Sawah Loento (Indonesië) geboren. Van 1941 tot 1948 deed hij dienst bij het K.N.I.L. Verzoeker vestigde zich in 1951 in ons land. Door onwetendheid maakte hij geen gebruik van de mogelijkheid het Nederlandschap door optie te verkrijgen, in verband waarmee wordt aangenomen, dat ook deze verzoeker de Nederlandse nationaliteit buiten zijn wil heeft verloren. Als magazijnbediende verdient hij het brood.

Toeloes Ernst van Wijlen, de verzoeker genoemd in artikel 5, onder 8, werd in 1900 te Klaten (Indonesië) geboren en is sedert 1955 onafgebroken in ons land woonachtig. Van 1941 tot 1948 diende hij als landstorm-soldaat bij het K.N.I.L. Tijdens zijn Europees verlof opteerde verzoeker op 28 juni 1950 voor de Nederlandse nationaliteit. Aan deze handeling kon evenwel geen rechtsgevolg worden toegekend. Als lichtdrukker en documentalist voorziet adressant in het onderhoud van zich en zijn echtgenote. De ondergetekende is van oordeel, dat deze maatschappelijke Nederlander met afwijking van de wettelijke verblijfstermijn voor naturalisatie in aanmerking kan worden gebracht.

In artikel 6 wordt voorgedragen Peter Carl Bauer. Deze werd in 1940 te Hoorn geboren uit een Duitse vader en een van oorsprong Nederlandse moeder. Zijn vader overleed op 17 april 1945. In 1953 hertrouwde zijn moeder met een Nederlander, waardoor zij haar oorspronkelijke nationaliteit her kreeg. Nog voor zij uitvoering kon geven aan haar voornemen om met gebruikmaking van artikel 8a van de wet op het Nederlandschap en het ingezetenschap, ten behoeve van haar zoon naturalisatie aan te vragen, kwam de moeder op 1 februari 1959 bij een auto-ongeval om het leven. Thans verzoekt de voogd zijn pupil te willen naturaliseren met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 1° en 3°, van eerderegenoemde wet. De ondergetekende acht het, op grond van de bijzondere omstandigheden, billijk aan dit verzoek te voldoen. De betrokkene is werkzaam als leerling-monteur.

Met uitzondering van de Poolse verzoeker, genoemd in artikel 4, onder 2, en de Duitse minderjarige, genoemd in artikel 6, geldt ten aanzien van alle voorgedragenen, dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit bezitten, hetzij omdat zij door de voorgestelde naturalisatie hun nationaliteit zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

De Minister van Justitie,
A. C. W. BEERMAN.